

Nicolae Gheorghiu

VÂNZĂTORII DE ILUZII

Cronica unei vieți de aproape un secol

ROMAN

VOLUMUL I

ANDREAS PRINT

– Atunci, iar se zice, vei trăi în păcat, și poți spune adio Raiului!

– Păi eu nici nu vreau să ajung acolo, se sborși Nanu.

– Și eu cred că Raiul e pe pământ și depinde de noi ca să răim ca în el, se amestecă în vorbă și Puiu, probabil cu gândul la verișoara lui.

– Măi, se pare că nu ne mai înțelegem, rosti cu necaz Dan. Am impresia că vom porni fiecare pe o altă cale. Eu nu renunț a a mea.

– Nici eu la a mea!

Rostise ferm vorbele Nelu, iar Nanu și Puiu i-au ținut isoul.

A fost un fel de despărțire, fiecare pornind pe drumul său.

Sfârșitul volumului întâi

CUPRINS

Prolog	5
--------------	---

PARTEA I	11
----------------	----

Un făt încăpățânat	11
Născut în capitalism	21
Miraculoasa halva	30
Dureroase despărțiri	37
Din mahala în mahala	46
Întâmplări pe strada cu nume rural	59
La „vânătoare“ pe... maidan	72
De la mahala la... sat	83
Un cătun patriarhal și o nuntă la țară	96
La seceriș, la treierat și... un accident	103
Noaptea, la păscut cu caii	112
La ștrandul din Obor	118
O nedumerire: există săraci și... bogați	126
O „stafie“ și Geriu	132
Meci de fotbal pe... stradă și magicianul Ozon	143
Școala „Regele Ferdinand“ și cazul Ovidiu	151
Minunile din centrul „Micului Paris“	165
Întâmplări cu steaua, de Crăciun	176
Un penalty ratat	189
Aniversare în țigănie	196
Ce înseamnă să fii șomer	202
Când banul era împărat	207
Bunicul și preotul	215
Bunicul călător spre stele	225
Războiul – un pericol real	234

Mirajul visului și amarul muncii	241
Marusia, Iulișca și Fana	247
Croială, Corbu și prințul operetei	255
Dârcă și Budală	262
Tragicul destin al „tușitorilor“	275
Țara în pericol	279
Un cutremur asasin	287
Rebeliunea legionară	294
„Lăcustele“ verzi aduc războiul	306
Fluturașii din zidul morții și scrisoare ca de adio	316
Liceul – iluzie spulberată. Dan alege ucenicia	324
Drama lui Morîț	331
Păsările morții	344
Destin crud al actorului Vasilache	353
Un comunicat însuflețitor	358

PARTEA A II-A 365

București sub bombe naziste	365
Între bucurie și spaimă	371
Renasc vechile partide	382
Apar oportuniștii și șmenarii	391
Cade guvernul Sănătescu. Vine Rădescu	397
Frământările regelui	400
Partidele în căutare de adepți	408
Se unesc sindicatele	419
Rădescu decide: Trageti!	423
Amintiri de pe front	427
Baie de sânge. Rădescu cade	436
Regele între orgoliu și pumnul lui Vâșinsky	440
Maniu intră în scenă	451
Dulci amintiri ale regelui	460
Povestea Nadiei	464
O rază de speranță: Răsturnarea guvernului	475

Vis și realitate de coșmar	479
O dovadă că se poate guverna fără rege	484
Răzvrătire la Litocart	489
Un articol pe... perete	493
Cugetările reginei-mamă	498
Dilema regelui	503
Capcanele meșterului Carol	508
Rasol la o comandă urgentă	513
Un câștig fabulos	517
Început de campanie electorală	527
Victor și Bârză	532
„Duelul“ ziarelor „Dreptatea“ și „Strâmbătatea“	538
Visul cârciumarului Bidinoi	543
Alegerea lui Dan	548
Prăbușirea lui Bidinoi	554
19 noiembrie 1946, zi de doliu pentru P.N.T.	559
O propunere ispititoare	564
Activist al sindicatelor	568
Start în munca de activist cultural	572
Filozofie și duritate	581
Sfârșitul lui Antonescu	590
Regele abdică	595
T.B.C.-ul își arată colții	604
„Transatlanticul“... din munți	609
O convocare misterioasă	616
11 iunie 1948. Naționalizarea	623
Cum se devine bărbat	632
„Zâna“	639
Povestea Firei	643
„Darul“ Zânei	648

PARTEA ÎNTÂI

UN FĂT ÎNCĂPĂȚÂNAT

Acel început de noiembrie din anul '28 al veacului XX se arătă a fi nespun de dușmănos față de micul oraș moldovean situat la confluența râurilor Moldova și Siret, loc în care atunci, spre deosebire de alte locuri, ca mai peste tot în provincie, nu se întâmpla nimic, aici existând însă o fabrică de zahăr. Mai întâi au năvălit asupra sa norii cenușii, mari, învolburati, învăluindu-l, aruncându-l într-un întuneric tot mai dens.

Ziua nu dăduse încă bir cu fugiții, dar deja dacă se mai putea vedea la câțiva pași. Căci se stărnise ca din senin viscolul, purtând pe aripile lui o ninsoare fină, din ce în ce mai abundentă. Un viitor tăios, aprig în hărnicia lui de a rânduie neaua în dune tot mai mari la temelia gardurilor din scânduri sau din nuiele împletite, ca și la rădăcina caselor, cele mai multe amărâte, gheboșate, apăsate de vijelie.

Nu era chip să i te împotrivești. Străzile erau deja pustii, nimeni neîndrăznind să dea piept cu urgia de afară. Ele s-au mai animat într-o câțiva în momentul încetării lucrului la fabrica de zahăr. Porniți către case, oamenii înaintau cu greu împotriva vântului glacial. Mergeau aplecați, aidoma unor mici corăbii silite să spargă valurile, numai că ei se luptau cu

puhoiul de pulbere rece care le sfichiuia fețele, așternând pe ele măști de gheață.

Dispăruseră de mult acești cutezători, când pe poarta fabricii mai ieșiră două siluete. În scurtă vreme, fură pudrate zdravăn de ninsoarea argintie, orbitoare. Își făceau cu greu drum prin nămeți. Înaintau încovoiați câțiva pași, apoi se întorceau brusc cu spatele către viscol, spre a-i primi în ceafă suflarea-i rece, năprasnică și pulberea de nea abundentă, săgetătoare. Uneori se poticneau, alteori alunecau pe vreo bucată de ghețuș pitită sub zăpadă. O păți mai rău unul dintre ei, căzând brusc pe spate. Celălalt se repezi la el, ajutându-l să se ridice, în vreme ce acesta bombănea:

– Domnule Gruia, e ceva de groază. Asta îmi amintește de meleagurile natale, unde iarna e mai lungă și mai rea. Da' acu parcă e sfârșitul lumii.

– Nu e măi, rusnacule. Doar nu te iei și tu după ăia care ne tot amenință cu asemenea baliverne. Mai bine spune-mi cum te simți, pentru că n-aș vrea să apar ca fiind răspunzător că te port pe o astfel de vreme către casa mea. Te doare ceva?

– Nimic. Totul e harașo, adică bine.

– Mă bucur, Nikolai. Tare mi-a fost teamă că te-ai înecat ca țiganul la mal, căci am ajuns deja acasă.

S-au oprit în fața unui gard aflat stavilă în calea viforului. La temelia lui se înălțau deja, până pe la mijloc, dune mari de omăt. Gruia fu nevoit să împingă cu greu poarta spre a o deschide. În curte, troienele se îngrămădiseră la poalele caselor înșirate de-a lungul ogrăzii. Case simple, miciute, acoperite cu tablă neagră, pe care vântul spulbera în voie neaua. Din loc în loc, țâșneau din coșurile de pe acoperiș fuioare de fum răvășite imediat de vifor.

Gruia ocupa o săliță și o cameră mai mare chiar la începutul șirului de case. Deschise ușa și îi făcu semn lui Nikolai să intre repede, spre a evita pătrunderea frigului și a pulberii de făină rece. În săliță era cald, iar ei simțiră nevoia să dea jos paltoanele îngreunate de nea. Frecându-și mâinile înghețate, Gruia rosti surâzând:

– Ce spui rusnacule de o secărică? Să ne mai încălzim nițel.

– Domnule Gruia, așa ceva n-aș refuza nici mort.

Se puseră pe răs, dar acesta le îngheță imediat pe buze când ușa care da către cealaltă cameră se deschise brusc, în cadrul ei apărând o femeie plină la trup, înaltă, vânjoasă, care strigă cu voce aspră, dojenitoare:

– Bine că te îndurași să vii, domnule! Soția îți stă să nască, iar dumneata umbli lela.

– Iartă-mă, coană moașă, dar nu este ceea ce crezi, se scuză Gruia. Am avut mult de lucru, a trebuit să termin o comandă urgentă. Și-apoi, afară e de groază. Abia am putut răzbi până aici.

– Bine, bine, se înmuie moașa. O să am nevoie de ajutor. Dar, până una-alta, burdușește ca lumea ferestrele, că tare mai vuisse vântul prin crăpături.

Spusele moașei făcură ca un val de căldură să-i inunde corpul. Știa că momentul nașterii nu era departe. Tocmai de aceea o tocmise pe moașă să stea zilnic cu soția sa cât timp se afla la lucru. Faptul că în camera ei pătrundea vântul rece îi strecură o teamă cumplită în suflet. Avusese ocazia să cunoască pericolul unei răceli pentru un copil. Avea în acest sens o amintire dureroasă, obsedantă, insuportabilă, transformată adeseori într-un coșmar răscolitor, pustiitor. Primul său făt pierise tocmai din această cauză. Nu voia să mai trăiască un asemenea moment amar, chinuitor.

– Ia loc, Nikolai, se adresă el celui cu care venise. Plec să văd ce pot face.

În cameră domnea o zăpușeală umedă, provocată de aburii izvorâți dintr-o oală mare pusă pe godinul din colț. Moașa avea dreptate. Gruia simți lângă fereastră fuioarele ca sulite de gheață ale crivățului strecurat hoștește prin crăpături. Se strădui să oblojească temeinic fereastra, până ce nimic nu mai pătrundea din afară. Moașa cercetă cu de-amănuntul ceea ce făcuse și exclamă:

– Bravo, ai făcut o treabă bună!

Dar Gruia păru că nu o aude. Se așeză la marginea patului, privind cu ochi afectuoși, mângâietori femeia învelită cu plapuma până sub bărbie. Ea îl fixa cu sclipiri bizare în iriși, cu

o anumită curiozitate, dorind parcă să-i citească gândurile în legătură cu starea în care se afla. De când începuseră contracțiile, trecuseră ore bune. În tot acest răstimp, ea, îndemnată de moașă, făcuse eforturi supraomenești ca să împingă afară micuța ființă care i se zbătea în pântec. Ostenise. Pe fața-i palidă stăruiau mici pârâiașe de sudoare.

– E încăpățânat. Nu vrea nicicum să iasă, se plânse ea.
– Probabil că se simte mai bine acolo, Oana, glumi el cu glas blajin, liniștitor, străduindu-se să-și ascundă tulburarea, teama de neprevăzut.

– Mi-e frică să nu pătească ceva, se alarmă ea.
– Ia nu mai cobi! se zborși moașa. Iar dumneata ce mai stai aici? se rătoi ea la Gruia. Poți pleca. Te voi chema la nevoie.

S-a sculat de pe marginea patului, rostind afectuos:

– Curaj, iubito. Voi sta alături cu Nikolai. Te iubesc mult.
– Eu te iubesc și mai mult, glumi ea.
– Hai, hai, îl îndemnă moașa, împingându-l către ieșire.
Nikolai îl întâmpină cu o privire scrutătoare, întrebătoare.
– Cum e?
– Deocamdată bine, dar mă cam tem.
– De ce? E vreun pericol? A intervenit ceva îngrijorător?
– Prea multe întrebări pui. Înainte de a răspunde, ajută-mă să-mi fac curaj.

– Ți-a ieșit un porumbel din gură, exclamă Nikolai. Știi, și eu simt nevoia încurajării. Am vrut să-mi fac curaj singur, chiar și desfăcusem o sticlă cu secărică, dar m-a podidit fără veste muștrarea de conștiință și am așteptat să vii. Uite, sticla e pe masă, neatinsă.

Se duse la dulapul din colțul odăii, luă două țoiuri, cunoscând de mult unde le era locul, și reveni la masă. Turnă gri-juliu secărică în țoiurile de sticlă ieftină, cu gâturi lunguiețe și burți ca niște bile mari, umplându-le până la vârf. Ridică unul dintre ele, privi cu ochii îngustați licoarea gălbuie ca spicul de secară, și rosti:

– Să bem pentru viitorul tău copil.
– Mulțumesc, măi rusnacule. Beau bucurosi pentru băiat.
– Boje moi, păi ce, s-a și născut?

– Încă nu. Îl aștept din clipă în clipă.
– Atunci de unde știi că va fi băiat? Nu cumva îți faci iluzii? Și-apoi, la urma urmei, e bună și o fată.

– Nu zic nu, acceptă Gruia ideea, sorbind îndelung din țoi. Dar nu înțelegi? Eu vreau un băiat! Am nevoie de un băiat. Am avut unul, dar mi l-a răpit de mic o pârđalnică de gripă.

– Și dacă Domnul va voi altfel?
– Imposibil! Eu știu ce am pus la dospit. Aș pune și pariu că va fi băiat.

– Serios? Pe ce?
– Pe-o ladă cu bere.
– Nu beau bere, se scutură ca de friguri Nikolai, dezgustat. E ca o apă chioară. Pe când vodca sau secărica... Știi, noi, rușii, când așteptăm un copil, zvântăm câteva sticle bune.

– Cunosc meteahna. Mi-a povestit pe frontul din Moldova unul de-ai tăi, care a pățit-o. Când i-a născut nevasta, s-a dus la spital bine magnetizat, adică chior de beat, cu picioarele ca de ceară, cu limba pe moațe, adică bine încleiată. O soră a venit către el cu doi copii în brațe, zâmbind îngerește, rostind bucuroasă: „Aveți niște gemeni pe cînste!“ Iar el, cu aburul alcoolului în scăfărlie, și-a mijit ochii, bolborosind: „Toți patru!“

Au izbucnit amândoi în răs. Încă icnind, Nikolai sorbi cu nesăț din țoi, dar deodată pe chip i se așternu o negură ca un amurg ireal. Oftă prelung și zise:

– E bine să ai copii, dar poate că e și mai și să n-ai.
– Vorbești prostii, măi rusnacule! Ce vorbe-s astea? izbucni Gruia pradă unei adânci nedumeriri. De ce spui asta?

Nikolai nu răspunse imediat. Cu ochii fixați în țoiul cu reflexe gălbui, cu capul puțin aplecat înainte, părea a medita profund, căutând replica mai potrivită în încălceala gândurilor pe care puseseră stăpânire, încet-încet, aburii alcoolului. Vorbele îi țâșniseră instantaneu, ca un recul al amintirilor proprii, al experienței trăite. Într-un târziu, porni să vorbească mai mult șoptit.

– Nu e nimic ciudat în ceea ce am zis. Cel puțin așa simt eu. Pentru că acest lucru mă obsedează de multă vreme, de-

Nicolae Gheorghiu

VÂNZĂTORII DE ILUZII

Cronica unei vieți de aproape un secol

ROMAN

VOLUMUL II

ANDREAS PRINT

PARTEA A III-A 5

Tentația ziaristicii	5
E bine să fii intelectual?	13
Gina	19
Deziluzia Ginei	33
Accident fatal pentru Oana	38
Împăcarea	44
Se prefigurează o nuntă	49
Nunta	58
Luna de miere	65
Umilință de naș	68
Griji în așteptarea unui făt	71
Un băiat, o fată și o casă nouă	76
Cugetând despre ziare și poeți	80
Baldovan, Relu și Roban	87
„Taurul“ Covasnei	97
Sondorul Radu, strungarul Vasu și minerul Geza	104
Neacșu din Onești	109
Un progres umanist	116
Emoții înaintea plecării în U.R.S.S.	122
Plăcută întâlnire în avion	130
Estonia	133
Sauna, Lacul ca de gheață și Tatiana	141
Prin Moscova veche	147
Cu spaima în suflet	157
Corupție la vârf	164
Durere și eroism	175
O voce critică la Congresul al XII-lea	184

Teama de „urechile“ peretilor	188
Fuga din țară cu avion capturat	195
Înainte de o plecare în China	198
Minuni ale Chinei	207
Urișa transformare din sat în metropolă	220
Românul din Kazahstan	225
Povestea lui Stoian	231
Pățania lui Relu	242
Oameni și... neoameni	250
Figuri de ziariști	255
Rudele secretarului general	262
O „Șopârlă“ în text duce la deminise	269
„Bomba“ Tatianeii	273
Întâlnire cu Cornel	279
Alina	284
În drum spre Dornești	293
Lidia	300
O gazetă mai combativă	307
Dorobanțu	313
Grea e munca de conducere	319
Pensionarul Zaharia	326
O intrigă eșuată	334
Stamata, prestidigitatorul	345
Vali	349
O veste uluitoare	354

PARTEA A IV-A 364

Europa liberă: șizeci de mii de morți	364
Dictatorul cu frica în oase	370
De la mitingul din piață, la elicoptere	376
Masacrul din Piața Universității	384
Fuga cu elicopterul	391
Zâmbărețul	398

Balconul cameleonilor	407
Teroriștii... invizibili	413
Masacrul de la Aeroportul Otopeni	419
Cade Baldovan	425
Calvarul și sfârșitul ceaușeștilor	433
O scrisoare de adio	442
Zbuciumul chinuitor al judecătorului	448
Iluziile au durat numai o lună	451
Dispute aprige, ciocniri violente	459
Ocuparea Pieței Universității și năvala minerilor	467
Machiavelismul Zâmbărețului	471
Întrebări mistuitoare	479
Spre o presă de tip capitalist	489
Se nasc alte concepții și metode ziaristice	495
Se adeversc cugetările lui Platon	504
Șarlatani și... șarlatani	513
Un colonel profund nemulțumit	520
„Parlamentul“ poporului	523
Luptă în van contra corupției	
și un plan amânat	533
Asasinarea lui Dorobanțu	543
Un caz tare ciudat	549
Camera video	554
Arestarea lui Zgardan	562
„Ticăloșia a învins“	576
Un vis împlinit	586
Cartierul sărăciei și mizeriei	590

EPILOG 600

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GHEORGHIU, NICOLAE

Vânzătorii de iluzii: cronica unei vieți de aproape un secol : roman /

Nicolae Gheorghiu. - București : Andreas Print, 2018

2 vol.

ISBN 978-606-765-075-4

Vol. 2 - 2018. - ISBN 978-606-765-074-7

821.135.1

DIFUZOR EXCLUSIV:
AGENȚIA DE DIFUZARE DE CARTE
IVO PRINT

Tel./Fax: 021.222.07.67

E-mail: ivo_print@yahoo.com

Site: www.editura-andreas.ro

© Editura **ANDREAS PRINT**, București, 2018

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate editurii. Nici o parte din această lucrare nu poate fi reprodusă, stocată și retransmisă sub formă tipărită, electronică, mecanică, fotocopiată, audio sau sub orice altă variantă fără permisiunea scrisă a **Editurii Andreas Print**.

Tehnoredactare și copertă: Gheorghe Dumitru

Coli tipar: 38; Format: Z₆ (16/54x84 cm);

Bun de tipar: 23.08.2018

PARTEA A III-A

TENTAȚIA ZIARISTICII

Dan suportă cu greu la început despărțirea de prieteni, dar cu timpul se mai liniștește. Singurul remediu l-a găsit în muncă, în activitatea neobosită. Scăpat din chingile dorinței de sex, se avântă în activitatea zilnică. N-a făcut-o însă întâmplător, ci fixându-și un obiectiv menit să-i absoarbă total timpul de care dispunea. Activând în domeniul culturii, era tot mai intens preocupat de descifrarea a ceea ce se petrecea în această zonă. Asta cu atât mai mult cu cât se convinsese că și aici bănuțuia fantomatic politicianismul. Totul sau aproape totul avea ca temei lupta de clasă, care împărțea creatorii în adversari. O singură idee nesăbuită domina lupta, și anume că oricine nu e cu noi e contra noastră.

Unii, destul de numeroși, s-au alăturat imediat noului regim, mai ales acei care suferiseră în cel precedent. Îi atrăgea și faptul că erau promovați în diverse funcții. Cel mai bine o nimeri Sadoveanu. Dacă în trecut avusese parte de amarnica umilință de a i se arde cărțile în piața Iașului de către legionari, acum a ajuns foarte repede un fel de prim om în stat. Firește, fictiv, căci spusele lui nu aveau nici o valoare politică. Se pare că a înțeles acest lucru și a continuat să scrie, dând la iveală o carte, „Mitrea Cocor“, care îi va chinui enorm pe candidații la examene, dar care i-a adus premiul „Lenin“, bucurându-l plicul burdușit cu bani atașat diplomei respective.

În bibliotecile aprovizionate de Dan vor intra noi cărți de George Calinescu, ales în 1949 membru al Academiei Române, fiind apoi și deputat în Marea Adunare Națională, Camil Petrescu, devenit și el membru titular al Academiei în 1948, Cezar Petrescu, Gala Galaction, se pare primul scriitor care a salutat apariția guvernului Petru Groza, și mulți alții. Se vor ivi și cărți ale unor autori noi, precum Petru Dumitriu, cu romanul „Drum fără pulbere“, omagiu adus primului șantier al canalului Dunăre-Marea Neagră, mare malaxor de vieți omenești, dar și cu o capodoperă, „Cronică de familie“; Marin Preda, cu primul volum din „Moromeții“, publicat în 1955; excepționalul poet Nicolae Labiș, pierit, din păcate, în accident în 1956, compunând pe patul spitalului ultima poezie, „Pasărea cu clonț de rubin“, care l-ar fi ucis, unii închipuindu-și eronat că metafora ar semnifica securitatea; Titus Popovici, despre care se vorbea că, apărându-i romanul „Setea“, Sadoveanu, fascinat, ar fi mărturisit că putea muri liniștit, deoarece i s-a ivit un demn urmaș; Francisc Munteanu, cu al său „Orașul de pe Mureș“; Eugen Barbu ș.a.m.d.

Nu avu același noroc Tudor Arghezi, căci era și vremea de plătit polițe și, mai ales, de dat din coate spre a urca în panteonul literaturii. De Arghezi se temeau mulți, îndeosebi de pamfletele sale. Se temea și A. Toma, simplu versificator, deranjat, probabil, de pamflete precum Furt, Plagiat, Reminiscență, Inspirație, Influență sau „Țigănie literară“. Deloc întâmplător, fiul său, Sorin Toma, trânti în „Scânteia“ articolul „Putrefacția poeziei sau poezia putrefacției“.

Viața lui Arghezi a devenit un calvar. Om cu coloana vertebrală de neîndoit, nu făcu nici un compromis, ci se închise în sine, protestând, totuși, în felul său. Multă vreme va fi văzut la piață, în spatele unei tarabe pe care tronau movițe de cireșe, îndemnând cumpărătorii să ia, deoarece „sunt produse la Mărțișor și ambalate în manuscrise de Arghezi“. Nu știau toți cine era Arghezi, dar luau, că erau cireșe pietroase, cu gust plăcut, iar pe deasupra puteau citi și crâmpoie din opera poetului.

Evident, gândea Dan, bazându-se pe ceea ce citise, o valoare nu poate pieri, chiar și în cazul blamării ei în timpul vieții, stând mărturie că oameni de seamă au căpătat un mare renume, devenind celebri, tocmai după ce au părăsit suprafața Terrei. Arghezi, veritabil artist al cuvântului scris, a avut noroc, redobândindu-și renumele încă în timpul vieții. Se crede că șansa lui a fost Gheorghiu Dej. Urma să aibă loc Conferința Națională pentru Pace. El ar fi sugerat să fie invitat și Arghezi, chiar să i se propună să ia cuvântul. Atunci l-a văzut Dan prima dată pe poet. Se afla în unul din cele două cordoane de trupuri între care se afla drumul de acces la Ate-neul Român. Arghezi a apărut sprijinindu-se în baston, ținut de braț de fiica lui. Pășea încet, puțin adus de spate. A urcat oarecum greoi scările de la intrare. Dan avu și privilegiul de a asista la dezbatere. Când Arghezi s-a apropiat de microfon, s-a lăsat o liniște deplină. A vorbit rar, părând puțin obosit, spunându-și cuvântul în stilul său, terminând metaforic cu imaginea unui copil căzut pradă războiului, din care rămăsese doar amprenta căpșorului său pe pernă.

De atunci, Arghezi n-a mai lipsit din paginile revistelor literare și ale ziarelor. Editurile se băteau pentru a obține onoarea de a-i publica opera, cărțile cu versuri, impregnate acum cu noua ideologie devenită dominantă. Iar el, Dan, adânc impresionat de prestația poetului la conferință, își expuse impresiile de neuitat într-un articol.

Era corespondent voluntar la ziarul „Viața sindicală“. Redacția se mutase din centru tocmai la capătul de nord al Bucureștilor, în vasta clădire ce se va numi „Casa Scânteii“, edificată pe locul unde fusese hipodromul de galop. Dan, ca și mulți alții, contribuise la realizarea ei urmând îndemnul „bani pentru o cărămidă“. Deși constructorii nu finalizaseră lucrările, în corpurile din față poposiseră câteva redacții. I se spusese că aceea a ziarului „Viața sindicală“ se afla la etajul trei din corpul „C“.

L-a impresionat enorm masivitatea clădirii, socotită de unii a fi copie fidelă a Universității „Lomonosov“ din Moscova, pe care el o știa din fotografie. Îl minună și locul unde se afla redacția, loc cu coridoare lungi și largi, cu birouri de o parte și

de alta a acestora. Era multă forfotă pe coridoare, oameni grăbiți trecând unii pe lângă alții de parcă nu s-ar fi cunoscut, ducând cu ei fâșii lungi de hârtie, despre care va afla că sunt corecturi, ori coli abia scoase de la mașina de scris, dispărând cu ele în diverse birouri.

Dan ciocăni discret la o ușă și o deschise domol. În încăperea era un singur om, care părea tare absorbit de ceea ce făcea, încât nu l-a auzit. Sta aplecat asupra unei pagini, cu ochelarii aproape lipiți de ea, din când în când făcând semne cu creionul sau tăind și scriind cine știe ce. Dan se retrase discret, pornind în căutarea altui birou. Dar nu făcu decât câțiva pași, că se opri deconcentrat. Nu departe de el, un tip vânos, înalt, bine făcut, cu părul puțin grizonat, discuta calm, amabil cu o fetișcană, punctând cu degetul arătător unele locuri de pe un ștraif de hârtie. Îl cunoștea de mult și îl năpădîră amintiri plăcute. Așteptă sfârșitul discuției, iar după ce fata se îndepărtă se apropie și strigă bucuros:

– Papa!

Omul tresări. Îl privi îndelung, afișând o mirare mută, uimită, cu ochii mijiți spre a vedea mai bine. Își stăpâni o scurtă și rebelă tuse și rosti blajin, amuzat:

– Nu-mi amintesc să fi avut copii.

– Oooo, papa, ai uitat? Ai avut o puzderie!

– Tinere, mă faci tare curios. Poate mă confunzi.

– Deloc, papa. Așa îți spuneam noi, copiii din Obor, când toți îl așteptam la strandul de la Gara de Est pe papa Brătan. Ne luai ca un părinte de umeri, introducându-ne fără să dăm un ban. Asta nu se uită!

Se ivi instantaneu pe chipul măsliniu al lui Brătan un surâs larg, nostalgic, amintindu-și vremea când cea mai mare plăcere a sa era să se apropie de grupul de copii din fața strandului și să le spună: „Hai cu tata, vă bagă tata Brătan pe toți“, șopti dus pe gânduri:

– Mi-ai răscolit amintiri emoționante, tulburătoare, puștiule. Mă bucur că nu le-ai uitat. Tuși scurt și continuă: Ce vremuri! S-au dus, odată cu tinerețea, cu sănătatea.

Oftă adânc, dureros, încât Dan se sperie.

– Papa, nu-ți este bine?

– Nu prea, puștiule. Dar ia spune-mi, cu ce treburi veniși aici. Te pomenești că ești ziarist?

– Ooo, nu, papa, deși aș dori să fiu. Sunt, cum se zice, corespondent voluntar. Am scris un articol și vreau să-l dau. Am deschis o ușă, aceea de colo, dar am dat peste cineva tare absorbit de ceea ce citea și n-am îndrăznit să-l deranjez.

– Bine ai făcut. E nea Freamăt. Nu scria, ci corecta. E omul specialist în limba literară. Pe la el trece tot ceea ce urmează să se publice. E ca un control preventiv. Îți spun un secret: s-a luat măsura creării unui corp nou de ziaști proveniți din rândurile celor ce muncesc. Au fost promovați unii, cum se spune, direct de la șaibă, cu vădite înclinații către gazetărie. Dar trebuie să recunoaștem că, din păcate, unii, abia luând condeiul în mână, nu stăpânesc prea bine stilul gazetăresc, ba chiar și gramatica. Ziaristica nu e deloc ușoară. În afară de fler, de talent, de spirit de observație, e nevoie de o gândire limpede, de un limbaj bogat, de cunoștințe gramaticale și de o logică pe potrivă pentru ca nu cumva una să vrei să spui și alta să iasă din condei. Sper că nu e cazul tău. Haide cu mine să văd ce ai scris.

Au intrat într-un birou, o încăpăre mică, având pereții împodobiiți cu imagini din diverse sporturi, dar mai ales din fotbal, și Dan fu plăcut surprins, chiar bucuros zărind fotografii cu Năsel în plină acțiune, probabil driblând, pe Corcodel sărind și lovind mingea cu capul, pe Voinescu plonjând în aer, cu balonul deja în mâini, și mulți, mulți alții. Rămăsese cu ochii la perete, amețit de amintiri plăcute, până ce Brătan îl trezi din visare, întrebându-l:

– Îți plac?

– Foarte mult. Mai ales ăștia doi.

– Nu mă mir, doar sunt oboreni de-ai tăi, nu?

– Știi, papa, de câte ori îi văd mă apucă nostalgia, uneori și părerea de rău.

– Părere de rău? De ce?